

SPONZA

U SPOMEN NA ŽORŽA PARA

Predstavljanje knjige Grad-pozornica Georgija Para urednika Hrvoja Ivankovića i premijerno prikazivanje dokumentarnog filma Georgij Para – Pospremanje scenaristice Lade Džidić Barić održano je u spomen na velikana hrvatskog kazališta i kultnog redatelja Georgija Para, 19. srpnja pred brojnom publikom u atriju palače Sponza.

Georgij Para ostavio je neizbrisiv pečat na domaćoj kazališnoj sceni druge polovice 20. stoljeća te zauvijek zadužio cjelokupni hrvatski teatar. Početkom 1970-ih tragao je za kazalištem mita i novim kazališnim prostorima. Na Dubrovačkim ljetnim igrama, od 1971. do 1973. režirao je Život Eduarda II, kralja Engleske Bertolta Brechta te Areteja i Kristofora Kolumba Miroslava Krleže, tri predstave koje se mogu smatrati prekretnicom u povijesti teatra Igara, a dobrobrano su protresle cjelokupno hrvatsko institucionalno kazalište, sazđano na petrificiranim estetskim kanonima. Sam Para smatrao je Eduarda, Areteja i Kolumba vrhuncem najpropulzivnijeg razdoblja svojeg umjetničkog djelovanja pa je upravo tim trima ostvarenjima posvećena ova knjiga koju je urednik Hrvoje Ivanković počeo pripremati na poziv samog Para i to mjesec dana prije njegove smrti. Knjiga u izdanju izdavačke kuće Disput donosi tekstove koji spomenute tri predstave sagledavaju i problematiziraju u širem kazališnom i društvenom ozračju, a potpisuju ih autori: Vjeran Zuppa, Milan Milišić, Mani Gotovac, Dalibor Foretić, Petar Selem, Marko Fotez, Slobodan Selenić, Matko Sršen, Božidar Violić i Ivica Kunčević. Knjiga uključuje i tri teksta samog Georgija Para.

- Te tri predstave Žorža Para bile su one kolumbovsko-krležijanske tangente koje

su posve neočekivano dodirnule rutinski krvotok našeg kazališta, dajući nam nadu da se uz dovoljno samopouzdanja, talenta i odvažnosti takvi „ekscesi“ mogu ponoviti. Po tome bi ovo izdanje trebalo biti knjiga sjećanja i poticaja – kazao je Ivanković. Nakon predstavljanja knjige, brojna je publika u Sponzi imala čast premijerno vidjeti dokumentarni film Georgij Para – Pospremanje. Scenarij za film u trajanju od pedesetak minuta nastao u produkciji Hrvatske televizije potpisuje Lada Džidić Barić, a režiju Siniša Bajt. Scenaristica je kazala kako sve što se govori u dokumentarcu dolazi od samoga Para koji nije želio da drugi govore o njemu, pa je osobitost filma upravo u tome što o nedavno preminulom velikom redatelju, pedagogu, kazališnom misliocu, i

teoretičaru kazališta ne govore njegovi suradnici, prijatelji ili kritičari, već je sastavljen isključivo od materijala iz Arhiva Hrvatske televizije i Hrvatskog radija u kojima sam Para govori o svojim režijama, o glumi i glumcima, odnosu prema svojim učiteljima, osobito prema doktoru Gavelli, o redateljskim počecima, o ambijentalnom teatru, svojim američkim režijama, pedagoškom radu i prijateljima, odnosu prema piscu, o scenografiji, kazalištu i politici te otkriva razmišljanja o budućnosti kazališta. Naziv filma Pospremanje preuzet je od njegove zadnje knjige te upućuje na autorovu želju da pospremi svoju životnu priču i da pri tome izdvoji ono što mu je zaista bilo važno. Večer je zaključena gromoglasnim pljeskom u čast ovog kazališnog velikana.